

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 18 mart 2023-cü il №21 (2733) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrük

Hörmətli həmvətənler!

Sizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrük edir, hər birinizi bahar əhval-ruhiyyəsi, cansağlığı və gələcək işlərinizdə nailiyətlər arzulayıram.

Azərbaycan torpağında çox qədim kökləri olan Novruz bayramı əcdadlarımızın indiki nəsillərə müqəddəs yadigarıdır. Zamanın bütün sınaqlarından çıxaraq əsrələrin yaddaşında silinməz izlər qoyan bu el bayramı uzaq dövrəndə bəri xalqımızın mənəvi dünyasının dərinliklərinə nüfuz etmiş, ənənəvi dəyərlərimizin təşəkkülündə mühüm rol oynamışdır. Ulu babalarımızın zəngin daxili aləmi, müdrik həyat fəlsəfəsi və gələcəkə bağılı işıqlı arzuları bahar bayramında dolğun təcəssümünü tapmışdır.

Ülvi bəşəri hissələrin daşıyıcısına çevrilən, yenileşdirici gücə malik Novruz bayramı bu gün də insanlar arasında səmimi münasibətlərə yol açaraq dostluq, mər-həmət və xeyirxahlıq duygularını möhkəmləndirir, cəmiyyətimizin vahid məfkurə ətrafında inkişafının ahengdarlığını təmin edir. Milli varlığımızın ayrılmaz parçası saydığımız və yad təsirlərdən qoruduğumuz Novruz ənənələri mənəvi sərvətlərimizə hörmətlə yanaşmağımızın yüksək ifadəsi, eyni zamanda bəşər mədəniyyəti xəzinəsinə qiymətli töhfəmizdir.

Katirəsinə daim minnətdarlıqla andığımız şəhidlərimizin öz canları, qanları bahasına azadlıq bəxş etdikləri əzəli torpaqlarımızda gerçəkləşdirilən inkişiyaslı laiyələr, geniş vüsət alan quruculuq işləri və əhalimizin doğma yurdılara qayıdışı ilə yenidən canlanan həyat yaz fəslinin Odlar diyarına builki gelişinə xüsusi abhava qatır və rəmzi məna qazandırır.

Ölkəmizin hüdudlarından uzaqlarda yaşayan, qəlbə vətən sevgisi ilə döyünen və baharı bizimlə birgə qarışlayan soydaşlarımıza bayram salamlarımı yetirirəm.

Bu əlamətdar bayramın hər evə, hər ocağa yeni sevinc, bol rəzi-bərəkət və firavənlilik gətirməsinə arzu edirəm.

Novruz bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 mart 2023-cü il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fövqəladə Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün martın 15-də Türkiyəyə səfərə galib.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Ankaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər qarşılıyıblar.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin martın 15-de Ankarada Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub.

Ankaradakı Prezident Sarayında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülüb.

Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi qarşılıyıb.

Dövlət başçıları birgə foto çəkdiriblər.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fövqəladə Zirvə görüşünün məhz Türkiyədə keçirilməsi təşəbbüsünün Azərbaycan Prezidentine aid olduğunu deyən Türkiye dövlətinin başçısı bu təşəbbüsə görə təşəkkürünü bildirib.

Türk Dövlətləri Təşkilatının bu formatda keçirilən sammitlərinin əhəmiyyəti qeyd edildi, Zirvə görüşünün Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması mövzusuna

həsr olunmasının önemi vurğulanıb.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələdən dərhal sonra ölkəmizin göstərdiyi qardaşlıq dəstəyini və nümayiş etdiriyi həmrəyliyi bir daha minnetdarlıqla xatırladı. Türkiye Prezidenti Azərbaycandan olan xilasedicilərin və həkimlərin zəlzələ bölgəsində səylərini, həmçinin təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırmaq üçün ölkəmizin humanitar yardımlarını qeyd edib.

Zəlzələ ilə bağlı bir daha başsağlığıını çatıran Prezident İlham Əliyev təbii fəlakətin Azərbaycan xalqını dərindən sarsıstdığını deyib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin bir milət, iki dövlət prinsipinə uyğun olaraq bütün sahələrde uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, siyasi, iqtisadi, ticaret, enerji, müdafiə, sənayesi sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və regional məsələlər müzakirə olunub.

Həmçinin söhbət zamanı Azərbaycanla Ermenistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

* * *

Azərbaycan Respublika-

üzv ölkələr arasında infrastruktur, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, turizm, alternativ enerji və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da inkişafına mühüm töhfə verəcəyini bildirib.

Xəzər hövzəsində Türk dünyası ölkələri ilə neft, təbii qaz və elektrik enerjisi sahələrində irimiqyaslı layihələrin birlikdə uğurla həyata keçirildiyini vurğulayan Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri 16 ildir. Azərbaycan, Türkmenistan və Qazaxıstan neftini dünya bazarlarına fasiləsiz çatdırır. Onurğa sütunu TANAP-in təşkil etdiyi Cənub Qaz Dəhlizli sayesində Türk dövlətləri Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına mühüm rol oynayırlar".

* * *

Türk Dövlətləri, Təşkilatına sədrlik edən Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin bütün Türk dünyasını dərindən sarsıstdığını vurğulayıb. Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə görülen ehtiyat tədbirləri, zəlzələdən zərər çəkənlər üçün yüz minlərlə yeni evin tikilməsi, infrastrukturun qurulması ilə bağlı program və laiyələrin əhəmiyyətini qeyd edib. Bildirib ki, zəlzələdən dərhal sonra görülən tədbirlər nəticəsində bir çox insanın həyatı xilas edilib.

Özbəkistan Prezidenti zəlzələ nəticəsində həlak olanların xatirəsini anmaq üçün hər il fevralın 6-sının Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində "Həyatını itirənərin anim və birlik, bərabərlik və həmreylik günü" elan olunmasını təklif edib.

Son illərdə global iqlim dəyişikliyi nəticəsində dağdıcı hadisələrin sayının və miqyasının artdığını vurğulayan Prezident Şavkat Mirziyoyev belə hadisələrin qarşısının alınması və nəticələrin aradan qaldırılmasında TDT-nin sistemli əməkdaşlıq platformasının, mülki müdafiə sisteminin yaradılmasının, qabaqcıl dünaya təcrübəsinin tətbiqinin, ictimai məlumatlılığının artırılması, six əməkdaşlıq və dəstek mekanizmlərinin formalasdırılmasının vacibliyini bildirib. Dövlət başçısı Təbii Fəlakətlərin Monitorinqi və Təhlili Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsünü irolı sürüb.

(Ardı 2-ci sahifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Türkiyədə baş vermiş dağıdıcı zəlzələnin töretdiyi fəsadlar, qardaş ölkəye edilən humanitar yardımalar barede videoçarx nümayiş olunub.

Təbii felakət nəticəsində həlak olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

* * *

Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov çıxışında Türkmenistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun TDT-nin növbəti toplantısında iştirakında ölkəsinin bu Təşkilata üzv dövlət kimi qəbul ediləcəyinə ümidi var olduğunu bildirib. Ankara Zirvə görüşünün mövzusunun tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov Türk dövlətlərinin bir-birinə hərəkətli dost və qardaş dəstəyi verməsinin, belə ağır günlərdə bir olmasına vacibliyini vurgulayıb.

* * *

Dövlətimizin başçısı Fövqələdə Zirvə görüşündə çıxış edib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

- Öziz qardaşım, hörmətli Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan.

Hörmətli dövlət və hökumət başçıları, ezzidostlar.

Qardaş Türkiyədə çoxsaylı

nin 780 nəfərin cəsədi dağıntılar altında aşkar edilib. Tibb personalımız ümumilikdə 3 mindən artıq şəxsə tibbi xidmət göstərib.

Bu günə qədər 45 milyon ABŞ dollarından artıq vəsait AFAD və digər humanitar qurumların bank hesabına köçürülmüşdür. Bununla yanaşı, qardaş Türkiyəyə 5320 ton humanitar yardım çatdırılmışdır.

Azərbaycan və Türkiye həm sevincli, həm də kədərlər günlərdə daim bir-birinin yanında olmuşdur. Bundan sonra da belə olacaq.

Əminəm ki, ezzidostlar, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi sa-

söz sahibi olmuş, güc mərkəzine çevrilmişdir. Bu gün dünyada Türkiye ilə hesablaşırılar və ona hörmət edirlər.

Türkiyənin hərbi gücünü, müdafiə sənayesi sahəsində böyük uğurlarını indi dünyada hər kəs görür. Bu illər ərzində Türkiyədə davamlı sabitliyin temin olunması, ölkənin inkişafı bütün Türk dünyası üçün önemli şərtidir.

2022-ci ildə Türk Dövlətləri Təşkilatının Səmərqənddə keçirilmiş Zirvə görüşündə Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türk Dünyasının Ali Ordeni ilə təltif edilməsi onun Türk dünyasının gücləndirilməsində böyük xidmətlərini bir daha sübut edir. Əmi-

azad edildikdən sonra bir neçə yerde kütləvi məzarlıq aşkar etmişik. Ermənistan hələ də azərbaycanlı itkinlərin tələyi barədə məlumat verməkdən yayınır.

Ermənistanın işgalinə görə Azərbaycan dünyada mina ilə ən çox çırkləndirilmiş ölkələr arasındadır. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra, yəni, 2020-ci ilin noyabr ayından bəri 300-ə yaxın azərbaycanlı mina partlayışı nəticəsində həlak olmuş və ya ağır yaralanmışdır.

2022-ci ildə Praqa və Socidə Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövülüyünü və suvereniliyini tanımasına baxmayaq, hələ də öz qoşunlarını

misliyörünmemiş bir yenidənqurma modelidir.

Keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına dönüşü üçün "Böyük Qayıdış" programının icrasına başlamışdı.

Yenidənqurma prosesində Türkiye şirkətləri podratçı kimi bir çox infrastruktur layihələrində fəal iştirak edirlər. Bu günə qədər Türkiye şirkətləri ilə imzalanmış kontraktların dəyəri 3 milyard ABŞ dollarından çoxdur. Öziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan azad edilmiş torpaqlara üç dəfə səfər edib, Şuşa, Füzuli, Zəngilan və Cəbrayıla gedib.

Fürsətdən istifadə edərək, işgaldən azad edilmiş Füzuli rayonunda Özbəkistan tərəfindən tikilən məktəbə və Qazaxistanda tərefindən inşa olunan yaradıcılıq mərkəzinə görə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə və Qazaxistanda Prezidenti Kasim-Jomart Tokayevə minnətdarlığı bildirirəm.

Eyni zamanda, bildirmek istəyirəm ki, bu yaxınlarda Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Fondu və Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondu yaradılmışdır.

Hörmətli həmkarlar, Türk dünyası türk dövlətlərinin hüdudları ilə məhdudlaşdır. Türk dünyası daha böyük coğrafiyanı əhatə edir. Dündən yasaşan azərbaycanlıların sayı 50 milyondan çoxdur. Onlardan cəmi 10 milyonu müstəqil Azərbaycan Res-

insanın tələfatına və xəsarət almasına səbəb olan güclü zəlzələnin fəsadları bizi olduqca kədərləndirib. Bu dağıdıcı zəlzələ on minlərlə insanın həyatına son qoyub. Öziz qardaşım, faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına Azərbaycan xalqı adından bir daha dərin hüznlə başsağlığı verir, yaralananlara şəfa diləyirəm.

Azərbaycan hökuməti və xalqı zəlzələ baş verən andan qardaş Türkiyəyə humanitar yardımalar etmek üçün səfərber olmuşdur. Azərbaycandan 940 nəfər, o cümlədən xilasedicilər, tibb personali və könül-lülər zəlzələ bölgəsinə göndərilib. Türkiyəyə göndərilən xilasedicilərin sayına görə Azərbaycan dünya ölkələri arasında birinci olub. Xilasedicilərimiz və həkimlərimiz səyi nəticəsində dağııntılar altından 53 nəfər sağ çıxarılib. Həmç-

yəsində Türkiyə bu zəlzələnin nəticələrini uğurla aradan qaldıraqdır.

Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2020-ci ilde ikinci Qarabağ müharibəsində ilk saatlardan başlayaraq son güne qədər Azərbaycana göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstək bize əlavə güverdi.

Eyni zamanda, 44 günlük müharibə dövründə bütün Türkiyə xalqı Azərbaycanın yanında idi. Müharibə zamanı və tarixi Zəferimizdən sonra Türkiyədən minlərlə dəstək və təbrik mesajları gəlmışdır.

2021-ci ilin iyun ayında Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında Şuşa Bəyannamesi imzalanmışdır və bizim əlaqələrimiz rəsmən müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırılmışdır.

Türkiyə son 20 ilde Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə böyük və şərəflə yol keçmiş, dünyada

nəm ki, ezzidostlar bundan sonra da uzun illər ölkələrimiz arasındaki qardaşlıq əsasında qurulmuş əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə böyük töhfələr verəcəkdir.

Öziz dostlar, 30 illik işğal dövründə yüzlərlə şəhər və kəndimiz, tarixi və dini abidələr, qəbiristanlıqlar Ermənistan tərəfindən meqsədli şəkilədə dağıdılmışdır. Yerlə-yekسان edilən Ağdam şəhərini xarici ekspertlər "Qafqazın Hisarılması" adlandırlar. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda 67 mesciddən 65-i ermənilər tərəfindən dağıdılıb, qalan ikiindən isə donuz və inək tövlesi kimi istifadə edilib.

Təbii sərvətlərimiz talanıb, ətraf mühitə ciddi zərər vurulub.

Birinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində 4 minə yaxın vətəndaşımız itkin düşmüşdür. Onların demək olar ki, hamısı işgəncələrə məruz qalaraq qətlə yetirilib. Torpaqlarımız

tam olaraq Azərbaycan ərazi-lərində çıxarmamışdır. Qarabağda qanunsuz erməni dəstələri və kriminal ünsürlər qalmaqdadır.

Ermənistan həm də Zəngəzur dehлизinin açılması öhdəliyindən yayınır.

Beləliklə, Ermənistan 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanan Bəyanatı kobudcasına pozur və buna görə məsuliyət daşımalıdır.

2020-ci ildə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Ermənistan işğalından azad olunmasından sonra Azərbaycan bu ərazilərdə genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparır. Azərbaycan Ermənistan tərəfindən tamamilə dağıdılmış böyük ərazilərə həyati yenidən qaytarır. Biz sıfırdan 9 yeni şəhər və birinci mərhələdə 300-dən çox kənd və qəsəbə qururud.

Bu, milli hökumət tərəfindən postmunaqışə dövründə öz maliyyə resursları hesabına həyata keçirilen nadir və

publikasında yaşayır.

Tarixi torpağımız olan Qəribi Zəngəzurun 1920-ci ilin noyabr ayında sovet hökumətinin qərarı ilə Azərbaycandan ayrılib Ermənistana verilməsi Türk dünəsinin coğrafi cəhətdən ayrılması səbəb olmuşdur. 1991-ci ilə qədər bütün azərbaycanlılar indiki Ermənistan ərazisindən zorla qovulmuşdur. Ermənistan Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda olduğu kimi, indiki Ermənistan ərazisində, yəni, Qəribi Azərbaycanda da mədəni irsimizi, məscidləri, tarixi abidələrimizi dağıtmışdır. Azərbaycan icimaiyyəti dəfələrlə UNESCO-da indiki Ermənistanda Azərbaycan xalqının mədəni irsinin monitoring edilmesi məqsədile bu ölkəyə faktarəsdir. missiyanın göndərilməsi xahişi ilə müraciət etmişdir və UNESCO-dan müsbət cavab gözləyir.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Qərbi Azərbaycanda etnik təmizləməyə məruz qalan həmvətənlərimiz indi Qərbi Azərbaycan icmasında birləşiblər. Onlar tarixi torpaqlara sülh yolu ilə qayıdışı qarşılığına məqsəd qoyublar. Qərbi Azərbaycan icmasının hazırladığı Qayıdış Konsepsiyasına əsasən, indiki Ermənistən ərazisindən zorla deportasiya olunmuş azərbaycanlıların öz yurdularına qayıdışı üçün müvafiq verifikasiya və zəmanət mexanizmi olan və hüquqi baxımdan məcburi olan beynəlxalq razılaşma əldə edilməlidir.

Biz Azərbaycan dövləti olaraq Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyini təmin edəcəyimiz kimi, Ermənistən da qarşılılıq prinsipi əsasında Qərbi azərbaycanlıların hüquq və təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

Diqqətə görə təşəkkür edirəm.

* * *

Qazaxıstan Prezidenti Kəsim-Jomart Tokayev çıxışında zəlzələ ilə əlaqədar türk xalqının yaşadığı ağrı-acının bütün Türk dövlətləri tərəfindən paylaşıldığını bildirib, ölkəsinin qardaş Türkiyəyə hər zaman yardım göstərməyə hazır olduğunu qeyd edib.

Türk dövlətlərinin bu vacib zamanda mükəmməl birlik və həmrəylik nümayiş etdiyiini vurğulayan Qazaxıstan Prezidenti qardaşlığını, qarşılıqlı dəstəyin davamını olmasına arzulayıb. O, türk xalqının qarşılılığı hər cətinlikdən daha güclü formada çıxdığını qeyd edib, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə bu dəfə də belə olacağına əminliyini vurğulayıb.

* * *

Qırğızıstan Prezidenti Sadır Japarov çıxışında bu Zirve görüşünün təbii fəlakətdən sonra keçirildiyini diqqətə çatdırıb, qırğız xalqı ilə türk xalqı arasında qədim tarixi əlaqələrin bundan sonra da davam edəcəyini bildirib. Qırğızıstan-

nın Təşkilatın üzvləri arasında davamlı toplantıların keçirilməsinə böyük önem verdiyini deyən Sadır Japarov bu mənada üzv dövlətlər arasında siyasi dialogun əhəmiyyətini vurğuladı. Coxtərəfli əməkdaşlığın Qırğızıstan üçün çox mühüm olduğunu diqqətə çatdırıb. Prezident Sadır Japarov ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlığı dəstəklədiyi və daha da inkişaf etdiridiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlığını ifade edib.

Qırğızıstan Prezidenti bugünkü Zirve görüşünün mövzusunun fəlakət-fövqələdə halların idarə edilməsi və humanitar yardım kimi məsələlərin Təşkilata üzv dövlətlərdən birgə fəaliyyət, six əməkdaşlıq tələb etdiyi diqqətə çatdırıb.

Seçkilərdə Türkiye Prezidentinə uğurlar arzulayan Sadır Japarov məhz Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə realaşdırılan islahatların türk xalqını yeni-yeni uğurlara çatracığına əminliyini bildirib.

* * *

Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Türkiyədə baş verən zəlzəlinin dəhşətli olduğunu bildirib, yenidənqurma işlərində bu ölkəye dəstək verməkdən şərəf duyacaqlarını deyib. Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə sürətli inkişafının şahidi olduğunu vurğulayan Baş nazır qarşidakı müddətdə bu-

nun davam edəcəyinə inamını ifadə edib. Bu gün dünyanın üzləşdiyi münaqışılara toxunan Baş nazir Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv ölkələrinə güclü sülh səylərinə görə təşəkkürünü bildirib. Qlobal iqtisadiyyatda cərəyan edən hadisələr nəticəsində müxtəlif blokların yaranmasının Macarıstanın maraqlarına uyğun olmadığını söyleyən Viktor Orban bütün ölkələr arasında əlaqələrin qurulmasının tərəfdarı olduqlarını vurğulayaraq deyib: "Türk dünyası, Türk dövlətlərinin bu mənada Qafqaz və Mərkəzi Asiyadakı ölkələr olaraq açar rol oynaya-caqlarını düşünürəm. Münasibətlərimizi qarşılıqlı hörmət çərçivəsində davam etdirək bütün dünyaya örnək ola bilərik. Bu məqsədə Macarıstan olaraq enerji, ticarət, eyni zamanda, daşima sahələrində birgə səyləri gücləndirməyə töhfə vermək niyyətindəyik".

* * *

Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Ersin Tatar tədbirə dəvətə və bu Zirve görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Türkiye və Azərbaycan prezidentlərinə minnətdarlığını bildirərək deyib: "Məni buraya dəvet etdiyi üçün Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın çox təşəkkür edirəm. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu Zirve görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə dərin min-

nətdarlığını bildirirəm".

Prezident Ersin Tatar güclü və böyük Türkiye dövlətinin zəlzələnin fəsadlarını ən qısa vaxtda aradan qaldıracağına əminliyini bildirərək, belə hadisələr zamanı dost, qardaş ölkələrimiz arasında həmrəyliyin və birliyin böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb.

* * *

Sonra Türk Dövlətləri Təşkilatının Ağısaqqallar Şurasının sədri və qardaş ölkənin hakim Ədalet və İnkışaf Partiyasının sədr müavini Binəli Yıldırım, Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Kubaniçbek Ömüraliyev çıxış ediblər.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu Zirve görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə İlham qardaşına və onun şəxsində Can Azərbaycana bir daha təşəkkürümü bildirirəm".

Prezident Ərdoğan Türk Dövlətləri Təşkilatının hazırlı sədri Özəzbekistana da minnətdarlığını bildirib. Zirve görüşünə yekun vuran Özəzbekistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev sammitdə qəbul olunan qərarların ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafına yeni töhfələr verəcəyinə əminliyini bildirib.

Sonda Ankara Bəyannamə-

si və mülki müdafiə mexanizminin qurulmasına dair Protokol imzalanıb.

* * *

Qeyd edək ki, bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev qardaş ölkəyə dəstək məqsədilə Zirve görüşünün Ankarada keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Digər iştirakçı ölkələrin rəhbərləri ilə rəlaşlaşdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olunub. Bu, bir daha Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının, Türk dünyasında qarşılıqlı dəstəyin və hörmətin bariz nümunəsidir.

"Felaket - Fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusuna həsr olunan Zirve görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərq bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fövqədə vəziyyətə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platformadır. Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində coxtərəfli six əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkib, regionda mövcud çağışışlarla bağlı məsləhətləşmələr aparıblar.

* * *

Martin 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının birgə naහarı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev naහarda iştirak edib.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri martın 16-da başa çatıb.

Ānkaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovalı dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər yola salıblar.

AZERTAC-in materialları əsasında

Cənab zabitlər, yoldaş gizirilər, miçmanlar, kursantlar, çavuşlar, əsgərlər, matroslar və mülki işçilər!

Sizi Novruz bayramı münasibətlə səmimi qəlbən təbrik edir, hər birinize möhkəm cansağlığı, çətin, eyni zamanda, şərəflə və müqəddəs xidmətinə uğurlar arzulayıram.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqqorən və müdrik siyaseti nəticəsində dövlət seviyyesində qeyd olunan və xalqımızın ən ezziz bayramı sayılan Novruz yazın gelişindən, təbietin oyanışından xəbər verir. Sərgəle Qərbin qo-vuşduğu Azərbaycan qədim zamanlardan müasir günümüzdək milli-mənəvi dəyərlərimizə əbədiyyaşarlıq qazandıraraq Novruz ənənələrini qoruyub saxlamışdır. Xalqımız ən sərt dönenlərdə belə Novruzun gelişini özünəməxsus coşqu, sevinc, yüksək əhvalruhiyyə ilə qeyd edib. Əsrlər boyu odlar yurdunu Azərbaycanda Novruz ənənələrinin yaşanması xalqımızın milli-

Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə təbriki

mənəvi dəyərlərinə verdiyi ən böyük qiymətin bariz nümunəsidir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı canab İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyaset nəticəsində müstəqil Azərbaycanda vətəndaş həmrəyliyi əldə olunub, ölkəmiz dünya dövlətləri sırasında ən layiqli yerlərdən birini tutub. Bu gün respublikamızın iqtisadiyyatının fasiləsiz inkişafı təmin olunub, dövlətçilik ənənələri daha da möhkəmlənib. Dövlətimizin inkişafında prioritət istiqamətlərdən hesab edilən ordunun hərbi qüdrətinin gündən-günə artırılması məqsədilə atılan addımlar ölkədə həyata keçirilən islahatların əsas tərkib hissələrindəndir. Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dövlət və ordu quruculuğu istiqamətində görülən mühüm işlər sayesində Azərbaycanın dünyada nüfuzu da-ha da artaraq xalq-dövlət-ordu birliyi ən yüksək səviyyəyə çatmışdır.

Bu inamlı fəaliyyətlərin mentiqi nəticəsidir ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə erməni silahlı bir-leşmələrinin törediyi geniş-miqyaslı təxribatlara qarşı re-sadətli Azərbaycan Ordusu başladığı uğurlu əks-hücum əməliyyatında, 44 günlük Vətən müharibəsində əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlığı, fədakarlığı sayesində tarixi torpaqlarımızı düşmən işğalından azad etdi. Müzəffər Ali Baş Komandanın müdrik və

uzaqgörən siyaseti, qətiyyətli mövqeyi, ordumuzun gücü, peşəkarlığı parlaq Qələbəni təmin etdi, ərazi bütövlüyü bərpa olundu. Bu gün rəşadətli ordumuz işğaldən azad olmuş ərazilərdə öz mövqelərini dəha da möhkəmləndirərək geniş-miqyaslı bərpə-quruculuq işlərinə layiqli töhfələrini verməkdədir.

Hərbi anda sədaqətə, çətin və şərəflə hərbi xidmətdə fədakarlığa görə hər birinizi minnətdarlığı bildirirəm.

Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsini hər zaman olduğu kimi Novruz bayramı ərəfəsində də dərən hörmət və ehtiramla yad edirik.

Şəhid ailələri daima Ali Baş

Komandan cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın diqqət və qayğısı ilə əhatə olunur. Onların problemlərinin həlli istiqamətində müxtəlif la-yihələr icra edilir.

Vətən uğrunda şəhid olanların valideynlərini, ailələrini, sağlamlığını itirən silahdaşlarımızı, əziz veteranları bayram münasibətilə təbrik edir, onlara ən xoş arzularımı çatdırırıram.

Arzu edirəm ki, Novruz bayramı gelişiyələ ailələrinizə firavanlıq, xoşbəxtlik, süfrələrinizə bol razi-bərəkət getirirsin.

Bir daha hər birinizi Novruz bayramı münasibətilə ürək-dən təbrik edir, Sizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, ailə sadəti və şərəflə xidmətinizdə yeni uğurlar arzulayıram.

Novruz bayramınız mübərək olsun!

**General-polkovnik
Zakir Həsənov
Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri**

Hərbi hissələrdə bayram şənliyi təşkil edilib

Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunun, Müdafiə Nazirliyinin və rayon icra hakimiyyətlərinin birləşməsi ilə hərbi hissələrdə bayram tədbirləri keçirilib.

Bayram tədbirlərində əvvəlcə respublikamızın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib. Azərbaycanın Dövlət Himni oxunub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmeti xəbər verir ki, tədbirlərdə Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini - hərbi prokuror, ədliyə general-leytenantı Xanlar Vəliyev və prokurorluğun digər rəhbər heyəti, müdafiə nazirinin müavini - Quru Qoşunların komandanı general-leytenant Ənvər Əfəndiyev və digər çıxış edən-

yəsetinin nəticəsi olaraq son illərdə Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Silahlı Qüvvələrimiz bütün qo-

vurğulamaqla, dövlətin, xalqın qayğısı ile ehətə olunmasını, hər kəsin orduya qayğı göstərməsini də tövsiye edib.

mesi Silahlı Qüvvələrimizin şəxsi heyətində böyük ruh yüksəkliyi yaradır, onları mətin mübarizəyə ruhlandırır.

Bütün bunların nəticəsi olaraq 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin bəlavasitə rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuz 30 ilə yaxın düşmən tapdağı altında olan torpaqlarımızı azad edərək ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməyə müvəffəq olub.

Tərtər rayon icra Hakimiyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov çıxış edərək bayram münasibəti hərbi hissənin şəxsi heyətini təbrik edib, onlara çətin və şərəflə xidmət - Vətənən müdafisində uğurlar arzulayıb. Bildirib ki, Müzəffər Ali Baş Komandan

lərimiz şərəfli peşə sahibi oludularını bir dəha sübut ediblər. Torpaqlarımız şəhidlərin qanı bahasına azadlıq qovuşub. Bu gün Vətənən keşiyində dayanan əsgərlər və zabitlərimiz onlara əmanət olan torpaqları göz bebəyi kimi qoruyurlar.

Hərbi hissələrin rəhbərliyi qonaqlara təşəkkürünü bildirib və belə görüşlərin əsgərlər üçün mənəvi dəstək rol oynadığını, onlarda ruh yüksəkliyi yaratdığını söyləyiblər. Bildirilib ki, əsgər və zabitlər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əmr və tapşırıqlarını yerinə yetirməyə hər an hazırlırlar.

Çıxış edən hərbçilər göstərilən xüsusi diqqət və qayğıya görə Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev

lər Novruz bayramı münasibətə əsgər və zabitləri təbrik edib, onlara xoş arzularını çatdırıblar. Bildirilib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ordunun xalqımızın tərkib hissəsi olmasına

şun növləri üzrə inkişaf edərək möhkəmlənib, maddi-texniki bazası gücləndirilib və döyüş qabiliyyəti artırılıb. Ulu Öndər Heydər Əliyev ordunun xalqımızın tərkib hissəsi olmasına

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi kursu Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən bütün sahələrde olduğu kimi, ordun quruculuğu sahəsində də uğurla davam etdirilir. Azərbaycanda iqtisadi inkişafın sürətlənməsi ölkəmizin təhlükəsizlik və müdafiə potensialının möhkəmlənməsinə bilavasitə təsir göstərib, Silahlı Qüvvələrdə modern islahatlar aparmağa imkan verib, ordunun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə, eyni zamanda, hərbi qulluqçuların sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına zəmin yaradıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müntəzəm olaraq əsgər və zabitlərə görüşlər keçirməsi, xidmətə fərqlənən hərbi qulluqçulara mükafatlar təqdim et-

Ilham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusu öz üzərinə düşən missiyani layiqincə yerinə yetirərək, 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfər qazanıb. Əsgərlər və zabit-

ve Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnədarlıqlarını ifadə ediblər.

Tədbirlərdə əsgərlərə bayram sovqatları verilib, konsert proqramları təşkil olunub.

edilmesi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamının icrası ilə əlaqədar müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi Azərbaycan Ordusunda keçiriləcək tədbirlər planına əsasən həyata keçirilən fəaliyyətlər davam etdirilir.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ilə əlaqədar olaraq Müdafiə Nazirliyinin idarə və hərbi hissələrində ağacəkmə aksiyaları keçirilib. Təbietin qorunmasına töhfə vermək, ekoloji tarazlığın bərpasına, ətraf mühitin mühafizəsinə kömək etmək, atmosferi oksigenlə zənginləşdirmək və ictimaiyyətin diqqətini

Azərbaycan Ordusunda ağacəkmə aksiyaları keçirilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmeti xəbər verir ki, Azə-

baycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan

yaşıllaşdırma işinin vacibliyinə yönəltmək məqsədilə keçi-

rilən aksiyalarda müxtəlif növ ağaclar əkilib.

Hərbi institutda növbəti konfrans keçirilib

Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamının icrası ilə əlaqədar müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi plana əsasən, Azərbaycan Ordusunda keçirilən tədbirlər davam etdirilir.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Heydər Əliyev adına Hərbi Institutda "Heydər Əliyev şəxsiyyəti, siyasi portreti və idarəcəlik təcrübəsi" mövzusunda institutun Kursant Hərbi-Elmi Cə-

miyyətinin növbəti 18-ci konfransı keçirilib.

Konfransda hərbi institutun zabit, professor-müəllim heynəti ilə yanaşı, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmetinin Heydər Əliyev adına Akademiyası, Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyası, Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinin nümayəndələri də iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Vətənimizin azadlığı, müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib.

Konfransda "Hərbi nəzəri elmlər", "Humanitar elmlər və milli təhlükəsizlik", "Texniki

elmlər", "Fundamental və təbiət elmləri" və "İqtisadiyyat və informasiya texnologiyaları" bölmələri üzrə həm Heydər Əliyev adına Hərbi Institutdan, həm də digər ali təhsil müəssisələrindən ümumilikdə 70 nəfərə yaxın kursantın məruzəsi dinlənilib, aktual məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmcinin "Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti gənclər üçün örnəkdir", "Heydər Əliyevin təhlükəsizlik orqanlarında fəaliyyəti", "Heydər Əliyevin ordunun quruculuğu sahəsində gördüyü işlər" və digər mövzularda məruzələr təqdim olunub.

Qeyd edilib ki, konfransın keçirilməsində əsas məqsəd

elmi və elmi-tədqiqat işinə meyilli kursantların aşkar edilməsi, hərb elminin inkişaf etdirilməsində onların rolunun artırılması, fərdi bacarıq və vərdişlərinin, intellektual səviyyəsinin, dünyagörüşünün yüksəldilməsi, elmi yaradıcılıq fəaliyyətinin, sərbəstliyinin, müstəqil düşüncə, analitik və tənqidi təfəkkürünün formallaşdırılması, elecə də hərb nəzəriyyəsinin və praktikasının aktual məsələlərini müzakirə etmək, həmcinin aparılan tədqiqatların hərb elminin inkişafında rolu barədə konfrans iştirakçılarını məlumatlaşdırmaqdandır.

Sonda məruzələri müsbət qiymətləndirilən kursantlara sertifikat və fəxri fərmanlar təqdim olunub.

Gənc zabitlərimiz

"Hərbi xidmət mənəvi borcdur"

İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl ön xətdə, səngərlərde əsgərlərlə səhbətləşəndə əsgərlərdən birinin "Vətən haradan başlanı?" suali na müxtəlif cavablar səslənmişdi. Zabitlərdən biri "Vətən əsgər ürəyindən başlayır" demişdi. Əsgərlər həmin gün döyüş növbətçiliyinə bu cavabın mahiyyəti ovqatıyla getmişdilər. Aylar sonra ikinci Qarabağ müharibəsində torpaqlarımızı işğaldan azad etməklə səngərləri sərhədlərimizə köçürmüşdülər. Bu, gənclərin Vətən sevgisini formalasdırılmışdı, çağırışçılar hərbi xidmətə bu ovqatla gedirdi...

Azər Həsənov Gəncə Aqrar Universitetinin iqtisadiyyat fakültəsini bitirmişdi. 2020-ci ilin iyundan onu da hərbi xidmətə çağırıldılar. İkinci kursda oxuyanda hərbi xidmətdən qayıtmış qonşularının qürurla dediyi kəlmələri xatırladı: "Hərbi xidmətə gedəndə nə qədər sevinirsinə, tərxis olunanda nə qədər kövrilərsən. Hərbi xidmət məktəbdər, hərbi vərdişlər, hərbi məsuliyyət öyrədən, əsgəri dostluq aşılıyan qüdrətli məktəb...". Qüdrətli məktəb adlandırılın hərbi xidmətə gedəcəkdi...

Hərbi xidmətəydi. O da komandirlərinin, zabitlərin əmr və göstərişlərini məsuliyyətlə yerinə yetirir, hərbi Ni-zamnamələrin tələblərinə uyğun xidmət edirdi, hərbi hissədə nümunəvi əsgər kimi tənindirdi...

İkinci Qarabağ müharibəsində zabitlər də, əsgərlər də döyüşlərə getmək, döyüşmek

istəsələr də, Azərin xidmət etdiyi hərbi hissə döyüşlərə cəlb edilmədi.

İkinci Qarabağ müharibəsi ordumuzun tarixi qələbəsi ilə başa çatdı, torpaqlarımız işğaldan azad edildi. Bu böyük qələbə döyüşlərde iştirak etməyen əsgərləri de qürurlandırmışdı. Döyüşdə iştirak etməyənlər döyüşdə iştirak edənlərə həsəd aparırdılar. Bu həsəd neçə əsgərin peşə seçimini müəyyənəşdirirdi. Azər Həsənov da həqiqi hərbi xidmətdən sonra ehtiyat zabit hazırlığı kursuna daxil oldu...

Leytenant Azər Həsənov hərbi xidmətini zabit kimi davam etdirir. Bir vaxtlar özündən tələb edilənləri əsgərlərindən tələb edir, özüne nələri aşılmışdır, əsgərlərinə də onları aşılayır, özü necə xidmət etmişdisə, əsgərlərinə də elə xidmət etməyi töv-

siyə edir. Bu da hərbi xidmətə, deməli, dövlətə, dövlətçiliyə sədəqətdir...

Leytenant Azər Həsənov dedi ki, hərbi xidmət təkcə vətəndaşlıq borcu deyil, həm də mənəvi borcdur. Mənəvi borcun ödənilmə müddəti olmur, bu borc son nəfəsəcən borc hesab edilir. Yəni, Vətən müqəddəsiliyi bu borcu da müqəddəsədir. Əsgərlərə bu haqda həmişə səhbətlərimiz olur. Bu səhbətlər onların mənəvi-psixoloji hazırlığında gərəklidir...

- Əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığında Vətən mühərbiyi iştirakçılarının xatirələri də əhəmiyyətlidir. Onlar hər xatirəni döyük tarixi kimi dinişirler. Mühərbi tarixi dövlətçilik tarixidir. Əsgərlərimiz dövlətçilik tariximizi maraqla öyrənir, öyrəndikləri düşüncələrini Vətənin müqəddəsliyinin daha əhatəli dərkinə yönəldir,

- leytenant Azər Həsənov əsgərlərin mənəvi zənginliyini Vətən sevgisinin müəyyənəşdirildiyini də dedi...

"Həmişə ikinci Qarabağ müharibəsində iştirak edə bilmədiyime görə təsəssüfləndim. Həqiqi hərbi xidmətdən sonra zabit hazırlığı kursu təessüfüm bir qədər yumşaldı. Taleyimdən razıyam ki, zabitəm, xidmətimi zabit kimi davam etdirirəm. Qürurla deyirəm ki, mən Azərbaycan Ordusunun zabitiyəm!..", - gənc zabitin qürurunu sezmək çətin deyil...

Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Hərbi institutun kursantları ilə praktiki təlim keçirilib

Heydər Əliyev adına Hərbi Institutun 2022-2023-cü tədris ili üçün hazırlıq planına əsasən Hərbi Dəniz Qüvvələri fakültəsinin kursantları ilə "praktiki dəniz təlimi" keçirilib.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə kursantlara şəxsi heyətin gəmida davranış, təhlükəsizlik qaydaları və gündəlik fəaliyyəti izah edilib.

Kursantlar gəmilərin döyüşə və sefərə hazır vəziyyətine gətirilməsi, elecə də digər fəaliyyətləri yerinə yetiriblər.

Keçirilən məşğələlərdə əsas məqsəd kursantların tədris müddətində yiyələndikləri nəzəri bilik və praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsidir.

Hərbi xidmət, Novruz tonqalı, niyyət işığı

Ümummilli Lider Heydər Əliyev:

“Novruz bayramı tarixi irsə bağlılığımızı parlaq nümayiş etdirir”

Min illərlə yaşadılan adətlər, ənənələr xalqın mədəniyyətinin tərkib hissələrindəndir. Bunlar yeniyetmələrin, gənclərin dünyagörüşünün formalasmasında, vətənsevərliyin tarixi ənənələrlə bağlılığında, bu ənənələr əsasında daha da genişlənməsində əhəmiyyətlidir. Novruz bayramını şərtləndirən adətlərin yaşadılması da bunun təzahürüdür.

Yaz həm ruhən təzələnmə fəslidi, həm də Novruz bayramının verdiyi könül xoşluğudur. Novruz bayramını hərbi qulluqcularımız da coşqu ilə qarsılayırlar. Novruz - niyyətlər bayramıdır, istəklər, murazlar bayramıdır. Novruzda qalanan bayram tonqalları göy üzünə niyyət misraları yazır elə bil. Bu misraları ruhun ululuğa müraciəti də adlandırmaq olar...

Bu ilin Novruz bayramı hərbi qulluqcuların xalq adına, dövlət adına, dövlətçilik adına gözəl niyyətlərinin bayramıdır. Onlar hərbi qulluqcularımızı və xalqımızı əziz bayram münasibətilə təbrik edirlər. Hər təbrik bir ürəyin niyyət işığıdı...

Kapitan Tural Piriyev:

- Hər zaman zabit olmaq, ordu sıralarında xidmət etmək böyük xeyallarından olub. Anlayırdım ki, bu xeyali gerçəkləşdirmək üçün çox çalışmalıyam. Zabit olmaq istəyi ilə çalışdım da. Tehsilimi uğurla başa vurduqdan sonra ordu sıralarında xidməti vəzifəmi yerinə yetirirəm. Gənc əsgərlərlə ünsiyyət qurmaq, silahla davranış qaydalarını öyrətmək xüsusi bacarıq tələb edir. Onlarla apardığımız vətənpərvərlik mövzusundakı səhəbtər nəticəsində Vətən sevgiləri daha da yüksəlir. Xalqımızın hər bayramını herbi xidmətdə olan əsgərlərimizle adət-ənənələrimizə uyğun qarşılayırıq.

Novruz bayramı hərbi hissəmizdə də coşqu ilə qarşılanacaq, Novruz bayramını şərtləndirən tonqallar qalanacaq, birləşmə rəmzi olan tonqalların etrafında toplanılacaq.

Xalqımızı, qalib ordumuzun zabit və əsgərlərini əziz bayram münasibəti səmimi-qəlbən təbrik edir, xoş arzu və niyyətlərinə cətamlarını arzulayıram. Düşünürem ki, en böyük bayram niyyətimiz Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 2021-ci ilde Şuşada qaladığı bayram tonqalı ilə gerçəkləşdi. İndi bayramlarımızı Cəbrayıldı, Zəngilanda və işgaldən azad edilmiş digər torpaqlarımızda da qeyd edilir. Arzu edirəm ki, qalanan tonqallarımızın odu heç vaxt sönmesin. Novruz bayramınız mübarək, əziz hərbi qulluqcularımızı!

Leytenant Samir Musayev:

- Novruz adətləri hər birimiz yaddaşımızda da yaşayır, düşüncələrimizdə də. Hər il Novruzun gəlisiñi böyük sevincə gözləyirik. Uşaqlığımızda da belə gözləmişik, yeniyetməliyimizdə də. Bu adətlərin hər biri həm ayrılıqda, həm

də vəhdətdə xalqımızın min illik tarixinin ifadəsidir. Təbiətin oyanışını xalqın sabahlarında ad edənlər, sabahlar üçün bu adətəri qoruya-qoruya torpağı da qoruyublar. Hər il Novruz tonqalları el-abanın, xalqın firavan gələcəyi namine istək kimi çatılıb. Bu tonqalın dövrəsində xoş dileklər səslenilir, gərəklər öyüdlər eşidilib. Vətənə, torpağa ad olan dileklər, bu dileklərin gerçəkləşməsinə görə deyilən öyüdlər tonqalın dövrəsində içilən anda dönüb.

Yadına gəlir ki, Novruz tonqalının üstündən hoppanardıq, böyükər buna tonqalın müqəddəsliyinə qovuşmaq deyidilər. Illərlə o müqəddəsliyə biz də can atmışdır. O müqəddəsliyin mahiyətini böyüyəndən sonra öyrənmişik, hərbi xidmətdə bilmışik, daha geniş dərk etmişik.

2020-ci ilin Novruz bayramında tonqallar bir niyyətlə qalanmışdı: torpaqlarımız işğaldən azad edilsin! 2020-ci il sentyabrın 27-də əks-hücum kimi başlayan ikinci Qarabağ müharibəsi ordumuzun tarixi Zəfəri ilə başa çatdı.

2021-ci ilin Novruz bayramı-

nin gözəl ovqatını heç birimiz heç zaman unutmayacaq. Onda Novruz tonqalları gözəl bir niyyətlə qalanmışdı. Azərbaycanın ərazi bütövülüyü tam təmin edilsin!

Bu il Novruz tonqalları dəha bir xoş niyyətlə qalanı: işğaldən azad olunmuş şəhər və kəndlərimizdə quruculuq işləri uğurla başa çatsın!

Mən xidmət etdiyim bölünyün şəxsi heyəti adından, şəxsən öz adımdan Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabitlərini bayram münasibəti təbrik edir, hər birinə möhkəm cansağlığı, xidməti uğurlar arzulayıram.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Seymour Hüseyin-quliyev:

- Novruz bayramı xalqımızın en önemli bayramlarından biridir. Yazın gelişisi ilə təbiet oyanı: ağaclar tumurcuqlayır, otlar göyərir, çiçəklər ləçəklə-

yir. Əcdadlarımız yazın gelişini yeni il kimi qeyd ediblər. Hazırda bir çox Şərqi ölkələrində təqvimin dəyişilməsi Novruzla əlaqəlidir.

Rus imperiyasının tərkibində olduğumuz illər ərzində xalqımıza bu bayramı qeyd etmək qadağan edilmişdi. Azərbaycan yazıçısı, şairi, dramaturqu, filoloqu, dövlət və ictimai xadim Sıxılıq Qurbanov təşəbbüs ilə Novruz bayramı Azərbaycanda kütləvi şəkildə qeyd edilməyə başladı. Lakin xalqımız qədim adət-ənənəsinə unutmadı, qadağalara görə məhdud çərçivədə - ailə, eləlat seviyyesində də olsa qeyd etməklə yaşatmışdı.

Mən müstəqilliyimizdən əvvəl doğulmuşam. Uşaqlığımızda kəndimizdə hər il su, od, yel, torpaq çərsənbələrini qeyd edirdik. Bu çərsənbələrde tonqal qalayıb, üstündən "Ağırılmım, uğurluğum odda yansın", - deyib tullanırdıq.

On beş ildir ki, hərbi xidmət dəyəm. Bu illər ərzində hərbi hissədə Novruz bayramını təmtəraqla qarşılamışım. Bügün çərsənbələrdə tonqal qalımışq, bayram konsernləri təşkil olunub, rəqsler etmişik. Yataqxanalarda, yemekxanalarda səmənilər Novruz bayramının gelişinin ovqatına dönb.

Bu ovqat hər yanda hiss olunub. Bayram günlərində Novruzun personajları olan Kosa, Keçəl, Bahar qızı hərbi hissəyə gəlirlər. Onlar şəxsi

heyətə bayram əhval-ruhiyyəsi bəxş edirlər. Bayram süfrəsi açılır. Masaların üzərində şirniyyatla zəngin xonçalar düzülür. Ulu babalarımızdan yadigar qalan bu bayramı çox sevirişəm.

Novruz bayramı münasibətələ xalqımızı, bütün hərbi qulluqçuları ürəkdən təbrik edir, onlara bol razi-bərəket arzulayıram.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Eldar Aslanov:

- Novruz bayramı xalqımızın en əziz bayramlarından biridir. Bu əziz bayram bütün dünyaya azərbaycanlıları böyük coşqu və təntənə ilə qeyd edir. Xalqımız Novruz ənənələrini əsrərdir ki, qoruyub yaşadır. Birliyin, təzələnmənin rəmzi olan Novruz bayramının gelişini hər zaman səbirsizliklə gözləyirik. Bu bayram milli-mənəvi dəyərlərimizi özündə təcəssüm etdirir. Hər zaman arzulayırdıq ki, Novruz tonqalları düşmən işğalında olan torpaqlarımızda alovlanısin. Arzularımız gerçəkləşib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev mədəniyyət paytaxtıımız Şuşada 2021-ci ilin martında Novruz tonqalı alovlandırdı. Hər birimiz həmin günü səbirsizliklə gözləmişik. Vətən torpaqlarının azadlığı namine neçə-neçə zabit və əsgərimiz şəhid oldu. Bu günümüzün qürurunu bize onlar yaşadırlar. Vətən müha-

ribəsində Zəfər qazanan Azərbaycan Ordusu minlərlə soydaşımızı doğma yurd yerlərinə qovuşdurdu. İndi o ərazilərdə genişməqyaslı quruculuq işləri aparılır. İşğaldən azad olunmuş ərazilərimizə

dislokasiya olan hərbi hissələrdə xidmət edən şəxsi heyət Novruz bayramını böyük sevinc hissi ilə qarşılıyır. Tonqal yandırılır, Kosa, Keçəl hər kəsə Novruz oyunları ilə güllüş bəxş edir. Bu gün hərbi xidmətdə olanlara, qazilərimizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür arzulayıram. Qalib Azərbaycan Ordusunun əsgəri kimi mən də xalqımızı Novruz bayramı münasibətələ təbrik edirəm.

Əsgər Rahib Məmmədov:

- Hər xalqın özünəməxsus adət-ənənələri var. Bizim xalqımızın adət-ənənələri çox qədimdir. Adətləri, ənənələri qədim olan xalqın özü də qədim olur, yəni, çox qədim tarixə malik. Biz əsgərlər bununla da qürurlanıraq.

Orta məktəbdə oxuyanda tariximizi də öyrənidik, ədəbiyyatımızı da, folklorumuzu da. Adətlərimizi təkcə oxumaqla öyrənmirdik, onları görürük, əksəriyyətinin icraçısı olurduq. Uşaqlığımızda Kəsənin, Keçəlin oyunlarına biz də böyük maraqla baxmışıq. illər keçdikcə bunların mənasını həm deyiblər, həm də oxuyub öyrənmişik. Nə oxuyub-öyrənmişkə hamısı bir vətəndaş olaraq bizi mənəvi cəhətdən zənginləşdirir. Ədəbiyyat müəllimim deyirdi ki, oxuduqlarınız da, öyrəndikləriniz adətlərimiz də sizin karakterinizi möhkəmləndirir. Boyabaşa çatdığını Hacallı kəndində qaladığımız tonqalları, o tonqalların dövrəsində yaşadığımız gözəl anları heç zaman unutmaram. Bu il hərbi xidmətimin ilk tonqalını qala-yacaqıq. Həmin anları bir qədər həyecanla gözləyirəm. Həmişə tonqal qalananda ürəyimizde niyyətlər tutardıq. Əsgər niyyəti bilavasitə torpaqla, dövlətə, dövlətçiliklə bağlı olur. Bizim niyyətlərimiz də belə niyyətlərdən olacaq. Əminəm ki, Novruz biz əsgərlərin də niyyətlərini gerçəkləşdirək. Yeniyetməliyimdə Bırinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olmuş qonşumuzdan bir kəlam eşitmışdım: Sərhədlərimiz daxilində yad yeller əsməsin! Bu dua bizim də duamızdır...

Novruz adətləri ədəbiyyatımızda da yaşıdalır, kinomuzda da, "Dəli Kür"də də Novruz adətləri elə gözəl təsvir edilib ki!

Azərbaycan Ordusunun əsgərlərinə, zabitlərinə, müdəddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularına xidməti uğurlar, cansağılı arzulayıram...

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Almanyanın SSRİ üzərinə qəflətən həcumu və müharibənin başlanması.
2. Azərbaycan II Dünya müharibəsi illərində.
3. Azərbaycanlıların alman faşistlərinə qarşı döyüslərdə qəhrəmanlıqları.

Almanyanın SSRİ üzərinə qəflətən həcumu və müharibənin başlanması

İkinci Dünya müharibəsi illeri bəşəriyyətin XX əsrə üzərindən ən ağır və dehşəti dövrü olmuşdur. Dünya ağılığı iddiasında olan alman faşizmi öz niyyətlərinə çatmaq məqsədile 1939-cu il sentyabrın 1-də Polşa hücum etməklə ikinci Dünya müharibəsinə başladı. 1941-ci ilin yayına qədər artıq alman faşistləri, demək olar ki, bütün Avropanı, Polşanı, Avstriyanı, Çexoslovakıyanı, Yuqoslaviyanı, Yunanıstanı, bütövlükde Avropanın bir neçə ölkəsini ve Fransanın xeyli hissəsini zəbt etmişdilər. Onlar Avropanın təqribən 290 milyon nəfər əhalisi yaşıyan 2 milyon kvadratkilometr ərazisini ələ keçirmişdilər. Almaniya 1940-ci ilin ikinci yarısında SSRİ-ye "Barbarossa" adlı həcum planı hazırlanmış və məqsədi 1941-ci ilin payızına qədər SSRİ-ni diz çökdürmək olmuşdur.

Faşist Almaniyası 23 avqust 1939-cu ilde imzalanmış, on il müddətinə həcum etmək, dostluq və əməkdaşlıq haqqında müqavilələrini pozaraq, 1941-ci il iyunun 22-də bütün sərhəd boyu SSRİ üzərinə həcuma keçdi. Bu, Rusiyani sovet dövrü tarixinə Böyük Vətən müharibəsi kimi daxil olmuşdur. Düşmenin yaxşı silahlandırılmış və hərtərəfli təlim keçmiş 5,5 milyonluq canlı qüvvəsi, yüksək hərbi texnikaya malik 190 diviziyyası Baren's dənizindən cənub-ətrafı uzanan 5 min kilometrlik ərazidə: şimal, mərkəz və cənub istiqamətlərində geniş əməliyyata başladı. Müharibənin ilk dövründə alman faşistləri Moskvaya qədər irəliyərək sovet ordusunun 1,5 milyon canlı qüvvəsini əsir aldı. Eyni zamanda, faşist Almaniyası İtaliya, Rumınıya, Macaristan və Finlandiya da daxil olmaqla, işğal etdiyi bütün ölkələrin iqtisadi və hərbi potensialını öz əlinde cəmləşdirdi. Faşist Almaniyası hərbi cəhətdən SSRİ-dən 1,5-2 dəfə güclü idi. SSRİ isə müharibəyə tam hazırlıq edildi. Ölkədə arxayınlıq hökm sürdü, üstəlik, müharibə ərefəsində keçirilən kütləvi-siyasi repressiyalar orduya böyük zərbe vurmuşdu. Sovet ordusunun komanda heyətindən 43 min nəfər repressiyaya məruz qalmışdı. Ordunun ali rütbəli heyətindən 1800 adam həbs olunmuşdu. 5 marsaldan 3-ü, 15 ordu komandirləndən 13-ü, 57 korpus komandanından 50-si, 186 diviziya komandirləndən 154-ü, 406 briqada komandirləndən 220-si repressiyaya məruz qalmışdı. Məhz bunlara və digər sebəblərə görə faşistlər ilk vaxtlar böyük qələbelər qazandılar.

Müharibənin ilk mərhələsində antihitler koalisiyası formalasdı. 1941-ci ilin yayında SSRİ, ABŞ və Böyük Britaniya arasında bir sıra müqavilələr imzalandı. Avqustun 2-də ABŞ SSRİ-yə iqtisadi yardım edəcəyi barədə qərarları bildirdi. 1942-ci ilin 23 fevralında ABŞ və Böyük Britaniya arasında təcəvüzkərə qarşı mübarizəyə qarşılıqlı yardım prinsipləri barədə saziş imzalandı. Faşizm eleyhine kapitalizm və sosializm sistemlərinin vahid koalisiyası yaradıldı və 50 dövlət birləşdi.

Müharibənin gedisində əsaslı dönüşün yaranmasında Şərqi cəbhəsində sovet qoşunlarının Stalingrad (1942-1943) və Orxan-Kursk ətrafında alman ordularına qarşı keçirdikləri hərbi əməliyyatların müstəsnə rolü olmuşdu. 1944-cü ilin əvvəlindən etibarən SSRİ qoşunlarının keçirdiyi bir səra strateji hərbi əməliyyatlar neticəsində almanlar tərəfindən zəbt olunmuş sovet əraziləri tamamilə azad edildi, döyüslər Avropa ölkələrinə keçirdi. 1944-cü ilin ok-

tyabrı üçün SSRİ-nin keçmiş sərhədi bərpa olundu. 1944-cü il iyunun 6-da Fransanın şimalına (Normandiya) qoşun çıxarılması ilə ikinci cəbhə açıldı. 1945-ci il aprelin 16-də Berlin uğrunda döyüslər başlandı. Aprelin 25-də Elbada müttəfiq qoşunları görüşdü. Berlinin mühəsiresi başa çatdı. Mayın 2-də Berlin alındı. Mayın 8-də Almaniya danişsız təslim aktını imzaladı.

Azərbaycan II Dünya müharibəsi illərində

Zəngin sərvətlərə və əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycan ikinci dünya müharibəsində də iri dövlətlərin marağında mühüm yer tuturdu. Almaniya Bakı neftini ələ keçirməklə Şərqə -

likamızda 125 vaqon isti paltar yollanmışdı. Eyni zamanda, ordunun respublikamızdan dava-dərman, tibb preparatları və lazımi başqa dərmanlar da göndərilmişdi. Azərbaycan vətəndaşları 1941-1943-cü illərdə müdafiə fonduna 15 kq qızıl, 952 kq gümüş, 311 milyon manatlıq istiqraz vermişdilər.

Bir sözla, 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində Azərbaycan xalqı da-ha çox itkilərə və hədsiz məhrumiyətlərə məruz qalmış, düşmən üzərində qəlebə qazanılması üçün özünün var qüvvəsinə əsirgəməmişdir. Azərbaycan xalqının misilsiz xidmətləri, qəlebə naməne göstərdiyi fedakarlıq ermənipərest İttifaq rəhbərliyi tərəfindən qiymətləndirilməmiş, hətta

Mövzu: 1941-1945-ci illərdə alman faşizminə qarşı aparılan mübarizədə Azərbaycan xalqının rolü

İran körfəzinə və Hind okeanına hərəkət etmək niyyətində idi. Hitlerin tapşırığı əsasında hətta Bakının sənaye və hərbi əhəmiyyətli obyektlərinin dəqiq xəritəsi də hazırlanmışdı.

Sovet Azərbaycanı isə SSRİ-nin tərkibində olduğunu görə hələ 1939-cu ilin payızında müharibəyə cəlb olunmuş, 1941-ci ilin iyunundan isə alman faşizminə qarşı müharibədə iştirak etmişdir. Azərbaycan xalqının Umummilli Lideri Heyder Əliyev demişdir: "İkinci Dünya müharibəsi, əvvəlki müharibələrdən fərqli olaraq, süvari və piyadaların deyil, ilk növbədə motorlular, tankları, qırıcı və bombardmançı təyyarələrin, digər döyüş maşınlarının müharibəsi olmuşdur. Neft və neft məhsulları olmadan hərbçilər bu texnikanı hərəkətə getirib düşmən üzərində qəlebəni təmin edə bilmezdilər. Müharibə illərində Azərbaycan neftçiləri bütün çətinliklərə baxmayıraq, silahlı qüvvələri kifayət qədər yanacaqla təmin edə bilmişdilər".

Müharibə illərində Azərbaycanın bütün iqtisadiyyatı da müharibə tələblərinə uyğun qurulmuşdu. Bütün sənaye sahələri cəbhə üçün məhsul istehsal etmeye başlamışdı. Müharibə illərində bütün Bakı ölkə neftinin 70-75%-ni, benzinin 85-90%-ni verirdi. 1941-1945-ci illərdə Bakı ölkəyə (SSRİ) 75 milyon ton neft, 22 milyon ton benzİN vermişdi. Bakı döyüşən ordunun cəbbəxanalarından birinə çevrilmiş, "Katyuşa" raketi, "Spaçın pulemyotu" istehsal edir, burada "Spaçın YAK-3" qırıcı təyyarəsi yığıldı. Ümumən Bakıda 130-dan çox silah və hissələri hazırlanırdı.

Müharibə illərində Azərbaycanın elm xadimləri də müxtəlif problemlərin uğurlu həlli yolunda səyle çalışırdılar. Məşhur kimyaçı alımlarımızın, o cümlədən Yusif Məmmədəliyevin və başqalarının birgə səyi və əməkdaşlığı nəticəsində ən yüksək oktanlı benzin və sürtgül yağıları növbələri alınmışdır. Kimyaçı alımlar müharibə illərində 38 növ sürtgül yağı, 9 adda təyyarə benzini və 8 növ dizel yağı istehsalını təşkil etmişlər. SSRİ-nin ən məşhur kimyaçı alımları içerisinde layiqli yer tutan Yusif Məmmədəliyevin qəlebədə xüsusi rolü təqdirləyişdir. O, ən yüksək oktanlı təyyarə benzini, dommayan motor və sürtgül yağıları, "Katyuşa" silahı üçün xüsusi mərmilər və başqa qiymətlə komponentlər ixtira etmişdi. Keçmiş SSRİ-nin sabiq müdafiə naziri, Sovet İttifaqı marşalı, dörd dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı K.Y.Jukov öz memuarında yazmışdı: "Bakı cəbhəni lazımlığı qədər yanacaqla fasiləsiz olaraq təmin edirdi". Rus şairi S.Mixalkov isə bu münasibətə yazdı: "Bakı nefti olmasaydı, heç bir tank, heç bir təyyarə yerində tərəpəməzdidi, ölkədə istehsal olunan külli miqdarda hərbi texnika dəmir yiğnəyi olardı və qəlebə qazanılmazdi".

Müharibə dövründə respublikamızın sənaye müəssisələri qəlebə naməne cəbhəni lazımi məhsullarla aramsız olaraq təmin edirdilər. Azərbaycanın yüngül sənayesi cəbhənin ehtiyacı üçün təxminən 30, yeyinti sənayesi 50, yerli sənayesi isə 200 növə qədər məhsul istehsal edirdi. Ümumilikdə, cəbhəyə respub-

ni, 26 topunu, 50 avtomobilini və eyni zaman, 2 min nəfərədək zabit və əsgərini məhv etmiş, 13 tankını və 175 avtoməsini elə keçirmiş, 700 nəfərini əsir götürmüştü. H.Əslanov 1942-ci il dekabrın 22-də Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdü. O, ikinci dəfə bu adı Brezina çayını keçərək Presini şəhərinə və 508 yaşış mənteqəsini azad etdiyinə görə almışdı. 1945-ci ilin yanvarında Polşa və Çexoslovakıyanın faşistlərdən təmizləməsi uğrunda döyüslərdə göstərdiyi igidliyə görə görkəmlə tarixçi alım, akademik Ziya Bünyadov da daxil olmاغla, 20 nəfər azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdü.

Azərbaycandan cəbhəyə səfərber olunan 640 min adamdan yaridan çoxu həlak olmuş və itkin düşmüş, 123 nəfər isə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüş, 170 minden çox azərbaycanlı əsgər və zabit müharibədə göstərdikləri igidliklərə görə müxtəlif orden və medallarla təltif olunub. Təkcə SSRİ-nin deyil, eyni zamanda, digər ölkələrin də faşizm işğalından azad edilməsində xüsusi qəhrəmanlıq göstərmiş əfsanəvi qəhrəman "Mixail" İeqəbli Mehdi Hüseynzadə kimi Azərbaycan övladları həm İtaliya, həm Yuqoslaviya, həm də Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görürlər.

1418 gün davam edən Böyük Vətən müharibəsi sovet xalqının six birliyinin və vətənə mehəbbətinin nümayişinə çevrilmişdi. Böyük qəlebə, milliyyətdən asılı olmayaraq, xalqların kütləvi qəhrəmanlığının məntiqi nəticəsi idi. Ulu Önder Heydər Əliyev 1993-cü ilde yenidən hakimiyyətə gəlməsindən sonra müharibə veteranlarının xidmətləri çox yüksək qiymətləndirilmiş, veteranlara dövlət qayğısı göstərmək haqqda 1994-cü ilde fərman imzalamışdır. Ölkəmizdə müharibə veteranlarına göstərilən diqqət və qayğı Ulu Önder Heydər Əliyev siyasi kursunun layıqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən bu gün de yüksək səviyyədə davam etdirilir. Bunu cənab İlham Əliyev 1941-1945-ci illər müharibəsi veteranlarına, əllilərinə, həlak olmuş və sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dül arvadlarına, müharibə illərində arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə dövlət qayğısının artırılması haqqında verilmiş fermanı, Qəlebə günü münasibətə hər il müharibə veteranlarının təbrik edilməsi və onlara verilən bərdəfəlik yardımalar haqqında serəncamları və yubiley medalları ilə təltif edilmesi buna əsani sübuditur.

XX əsrde bəşəriyyət alman faşizmi ilə, Azərbaycan xalqı isə dörd dəfə (1905-1911, 1918-1924, 1948-1954, 1988-1994) erməni faşizminin vəhşilikləri ilə üzülmüşdür. Erməni daşnaklarının törətdikləri vəhşiliklər öz miqyasına və qəddarlığına görə heç də Böyük Vətən müharibəsindən sonra müharibə veteranlarına, əllilərinə, hərbi qələbədən sonra isə faşistlərin törətdikləri vəhşiliklərdən geri qalmamışdır. Ermənistən-Azərbaycan arasında mövcud olmuş münacişə zamanı torpaqlarımızın bir qismi işğal olunmuşdur. Ermənistən-Azərbaycan arasında mövcud olmuş münacişə 44 günlük müharibədə başa çatmışdır. 2020-ci ilin sentyabrın sonuna kimi təxribat törədən, dinc sakinləri hədəfə alan azığın düşmən üzərində Azərbaycan Ordusunun əks-hückumətli əməliyyatları heç vaxt erməni işğalı ilə barışmayacağını, daim döyüşə hazır olduğunu göstərdi. Babalarımızın Böyük Vətən müharibəsində, atasızlarımızın və qardaşlarımızın Qarabağ savaşında göstərdikləri qəhrəmanlıqları özlərinə örök götürən qəhrəman Azərbaycan xalqının övladları Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev rəhbərliyi altında təxribatda bərpa edərək 30 ilə yaxın davam edən əzəli və əbədi torpaqlarımızı erməni işğalından azad etdi. Azərbaycanın parlaq qəlebəsi dövlətimizin regionda söz sahibi olduğunu tam açıqlığı ilə nümayiş etdirdi.

İdeoloji iş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Quru Qoşunlarında hərbiləşdirilmiş kros birinciliyi keçirilib

2023-cü ilin döyüş ha ziqli planına uyğun olaraq, Quru Qoşunlarının hərbi hissə və birləşmələri arasında hərbiləşdirilmiş kros birinciliyi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, birincilik uğrunda 24 hərbi qulluqçu 8 komanda üzrə mübarizə aparib. Gərgin mübarizə şəraitində keçən yarışda hərbi qulluqçular atış, qumbaraatma və 3 kilometr mesafəsinə kros

qəçisi üzrə güclərini sınayıblar.

Yarışın nəticəsinə əsasən, "Hadrut", "Bərdə" və "Kəlbəcər" komandaları müvafiq olaraq birinci, ikinci və üçüncü yerlərdə qərarlaşıblar.

Yekunda qaliblər diplom, kubok və medallarla mükafatlandırılırlar.

Qeyd edək ki, qaliblər cari ilin aprel ayında Azərbaycan Ordusu üzrə keçiriləcək kros birinciliyində güclərini sınayacaqlar.

Müdafiə Nazirliyinin bir qrup nümayəndə heyəti Qazaxistanda səfərdə olub

Azərbaycan Respublikası ilə Oazaxistan Respublikası arasında 2023-cü il üçün ikitərəfli hərbi əməkdaşlıq programına uyğun olaraq, Müdafiə Nazirliyinin bir qrup hərbi qulluqçusu bu ölkəyə səfər edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, səfərin proqramına uyğun olaraq nümayəndə heyətinə qoşun xidməti və hərbi polis orqanlarının fəaliyyətinin təşkili, təhlükəsizlik və digər mövzularda brifinq təqdim olunub.

Görüşdə mövcud əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda xatire şəkli çəkdiirlib.

Mühəndis təminatı üzrə tədbirlərin icrası davam etdirilir

Cətin relyefli və dağlıq ərazilərdə dis-lokasiya olunan Azərbaycan Ordusunun bölmələrində istənilən hava şəraitində xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkili məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər davam etdirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir

ki, Azərbaycan Ordusunun mühəndis bölmələri-

nin digər dövlət qurumları ilə qarşılıqlı fəaliyyəti

nəticəsində təxliyə yollarının daim işlek vəziyyətde saxlanılması, avtomobil və döyüş texnikası kolonlarının təhlükəsiz və fasileşdirən hərəkətinin təmin edilməsi məqsədilə 2023-cü ilin mart ayının 1-dən 15-dək Kəlbəcər, Laçın və Daşkəsən rayonları istiqamətlərində ümumilikdə 2250 km-dək yol qar örtüyündən təmizlənilib.

Azad olunmuş ərazilərimizdə mühəndis təminatı üzrə zəruri tədbirlər plana uyğun davam etdirilir.

İdmən

Yunan-Roma güləşü üzrə millimiz tarixi uğura imza atıb

Ruminiyanın Buxarest şəhərində güləş üzrə U-23 Avropana çempionatı davam edir.

Yunan-Roma güləşü üzrə mübarizəyə yekun vurulub. Qite birinciliyinə məşqçilər Həsən Əliyev, Emin Əhmədov və Turac Hüseynlinin rəhbərliyi altında tam heyətlə yollanan millimizin 4 üzvü fəxri Kürsüye qalxbıb. Elmır Əliyev (60 kq), Qurban Qurbanov (72 kq) və Murad Əhmədiyev (97 kq) qızıl Xasay Həsənlı (77 kq) isə gümüş medal qazanıblar.

Toplamda 123 xal toplayan yığmamız komanda hesabında dördüncü yeri tutub. Millimiz ilk üçlükdə yer alan Türkiyə (127), Ukrayna (126) və Gürcüstandan (125) cüzi fərqlə geri qalıb. Buna baxmayaraq, medalların əyarına görə, 3 qızıl və 1 gümüş medalla məhz Azərbaycan ən yaxşı nəticəyə imza atan ölkə olub. Müqayisə üçün nəzərinizə çatdırıq ki, komanda hesabında çempion olan Türkiyə qızıl medalsız qalıb. Ukrayna və Gürcüstan isə bir qızıl medal əldə ediblər.

Qeyd edək ki, millimiz bu yarışda 2 rekordunu yenileyib. Komandamız həm toplanan xallara, həm də medalların əyarına görə özünü ən yaxşı nəticəsini gerçəkləşdirib.

Paracüdoçumuz Xanım Hüseynova Qran-Pri turnirində qızıl medal qazanıb

Azərbaycan paracüdoçusu Xanım Hüseynova Misirin İsgəndəriyyə şəhərində keçirilən Qran-pri turnirində qızıl medal qazanıb.

Turnirdə 70 kilogram çəki dərəcəsində mübarizə aparan təmsilçimiz bütün rəqiblərini məglub edəcək fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxbıb.

Martin 13-də Namiq Abası (73 kq) bu mötbətə turnirin qalibi olub.

İkiqat Paralimpiya çempionu İlham Zəkiyev Misirdə Qran-pri turnirinin qalibi olub

Azərbaycan millisi Misirin İsgəndəriyyə şəhərində keçirilən Qran-pri turnirində növbəti qızıl medala sahib olub.

Turnirdə 90 kilogramdan yuxarı çəki dərəcəsində çıxış edən ikiqat Paralimpiya çempionu İlham Zəkiyev bütün rəqiblərinə qalib gələrək yarışı birinci pillədə başa vurub.

"Tokio-2020" Yay Paralimpiya Oyunlarının qalibi Xanım Hüseynova (70 kq) da qızıl medal əldə edib.

Millimizin cudo üzrə "Böyük dəbilqə" turniri üçün heyəti açıqlanıb

Martin 24-26-da Tbilisi cudo üzrə "Böyük dəbilqə" turniri keçiriləcək. Turnirdə ölkəmizi 13 cüdoçu təmsil edəcək.

Ölkəmizin idman şərefini Kərəmet Hüseynov, Turan Bayramov (her ikisi 60 kq), Kamran Süleymanov (66 kq), Rəşid Məmmədəliyev, Nəriman Mirzəyev (her ikisi 73 kq), Rüstəm Orucov, Elcan Hacıyev (her ikisi 81 kq), Vüqar Talıbov (90 kq), Camal Həmzətxanov (100 kq-dan yuxarı), Leyla Əliyeva (48 kq), Gültac Məmmədəliyeva, Aydan Vəliyeva (her ikisi 52 kq) və Fidan Əlizadə (57 kq) qoruyacaqlar.

Turnirdə 61 ölkədən cüdoçular medallar uğrunda mübarizə aparacaqlar.

AZERTAC-in materialları əsasında

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları kiçik çavuş Abbasov Ruslan Elşən oğluna məxsus AD № 0026334 nömrəli və kiçik çavuş Dadaşov Nicat Tehran oğluna məxsus AD № 0042554 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.